

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU ACREDITARE ȘI ATESTARE

AVIZUL

**Comisiei specializate, create prin Ordinul nr. 03-81
al Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare
pentru evaluarea Institutului Patrimoniului Cultural**

Profilul *Arheologia spațiului Carpato-Nistrean*

Membrii Comisiei specializate:

- **NICULIȚĂ Ion**, doctor habilitat în istorie, profesor universitar, Universitatea de Stat din Moldova
- **ZABOLOTNAIA Lilia**, doctor în istorie, cercetător conferențiar, Institutul de Istorie, Stat și Drept al AȘM.
- **MUNTEANU Octavian**, doctor în istorie, conferențiar universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”

- **Reprezentatul Institutului Patrimoniului Cultural al AȘM:**
LEVIȚKI Oleg, doctor habilitat în istorie, directorul Centrului de Arheologie

Chișinău - 2012

CUPRINS

I. Date generale.....	3
II. Cadrul juridic și organizatoric de activitate al Centrului.....	3
III. Capacitatea instituțională de cercetare.....	3-6
IV. Cooperare internațională/Performanță și vizibilitate la nivel internațional	.6-14
V. Cooperare în cadrul național/ Contribuție științifică și recunoaștere națională.	14-22
VI. Relevanță economică.....	22-23
VII. Relevanță socială.....	.23-24
VIII Rezultatele evaluării.....	24-26
IX. Fișa de evaluare.....	26 -42

I. **DATE GENERALE:** Centru Arheologie (director – dr. hab. în istorie Oleg Levițki) este parte componentă a Institutului Patrimoniului Cultural al AȘM, fondat prin Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 1326 din 14.12.2005 „Cu privire la măsurile de optimizare a infrastructurii sferei științei și inovării”. Este succesorul Institutului de Arheologie și Etnologie al AȘM.

Profilul Centrului de Arheologie „*Arheologia spațiului carpato-nistrean*” a fost acreditat în anul 2005 (Hotărârea nr. 33/AC din 11.01.2007). Certificat de acreditare nr. 013 seria I.

II. CAPACITATEA INSTITUȚIONALĂ ȘI RESURSELE

II.1. CADRUL TEMATIC ȘI INSTITUȚIONAL DE CERCETARE

Structura Centrului include următoarele subdiviziuni științifice de bază:

- *Secția Arheologia preistorică și tracologie*, axată pe problematica genezei și evoluției comunităților culturale din spațiul carpato-nistrean din cele mai vechi timpuri până la sfârșitul mileniului I î.e.n.

- *Secția Arheologia Antică și Medievală*, orientată spre cercetarea problemelor ce țin de dezvoltarea comunităților culturale din spațiul carpato-nistrean de la începutul erei noastre până în secolul XVIII.

Direcția generală de cercetare: Geneza și evoluția comunităților culturale din spațiul carpato-nistrean din perioadele: preistorie, antică și medievală.

Obiectivele de cercetare: elucidarea proceselor etno-culturale în spațiul carpato-nistrean în baza cercetărilor monumentelor arheologice din cele mai vechi timpuri până în perioada medievală.

În perioada 2007-2011, Centrul de Arheologie a realizat următoarele proiecte de cercetare științifică fundamentală:

- proiecte instituționale;

Arheologia și procesele etno-culturale în spațiul carpato-nistrean (din preistorie până în prezent), 06.410.012 F – cond. proiectului **dr. hab. Dergaciov V.**, (volumul finanțării - 26490,2 mii lei). **2006-2010**

Dimensiunea europeană a patrimoniului arheologic al Republicii Moldova, cifrul 11.817.07.19F, cond. proiectului – **dr. hab. Levițki O.** (volumul finanțării - 7822 (mii lei)) **2011-2014**

- proiecte din cadrul programelor de stat;

„Istoria Moldovei. Vol. I. Epoca preistorică și antică”, cifrul **09.833.07.01F**, cond. proiectului **dr. hab. Dergaciov Valentin** (volumul finanțării 500 mii lei) **2009**

- proiecte pentru tineri cercetători;

Cercetarea arheologică a așezării dacilor liberi de la Pruteni- 2008-2009. **08.819.07.02F**, cond. proiectului – **dr. V. Vornic** (volumul finanțării - 95 mii lei).

„Cercetarea arheologică a așezării rurale de la Lozova din perioada constituirii statului medieval moldovenesc” cifrul 10.819.07.01F cond. proiectului **Dr. L. Bacumenco-Pârnău** (volumul finanțării 110 mii lei) **2010-2011**

- granturi internaționale:

„Interacțiuni culturale între civilizațiile de vechi agricultori din zona Carpato-Danubiană și crescătorii de vite din sudul Europei de Est (verificarea concepției M. Gimbutas despre originea indoeuropenilor) – aspectul arheologic”, cifrul 06.01CRU, cond. proiectului – **Dr. hab. V. Dergaciov** (volumul finanțării (2007) – 60 mii lei)

Monumentele grecești și scito-sarmatice din Moldova”, Vol. I. Monumentele prescitate din Moldova (sec. VIII - înc. VII î.Hr.) – cifrul 09.820.07.01 UIA - cond. proiectului – **Dr. M. Kașuba** (suma finanțării – 100 mii lei) -**2009**

Topoare-celturi din bronzul tardiv-Hallstattul timpuriu din Europa de Est și Sud-Est. Cifrul 09.820.07.01.UF), cond. proiectului – **Dr. hab. V. Dergaciov** (volumul finanțării – 100 mii lei) - **2010**

Летняя школа археологов «Исследование археологических памятников микрзоны Тринка (Единецкий р-он, Республика Молдова) как пример изучения культурного наследия древних обществ» договор № 62, cond. proiectului– **Dr. hab. O. Levițki** (volumul finanțării – 667911,2 lei) - **2011**

Resurse umane

În Centrul de Arheologie IPC AȘM sunt angajați 29 de cercetători, inclusiv 3 doctori habilitați și 11 doctori în istorie. Marea majoritate a cercetătorilor sunt angajați în state, cu norma deplină, din totalul de 29, - 1 este prin cumul intern (c. șt. principal, doctor habilitat O. Levițki, iar prin cumul extern - 4 – dr. hab. E. Sava, dr. M. Kașuba, dr. V. Cavruc și c.șt. L. Ermurachi/Sîrbu. Angajarea și promovarea personalului științific se efectuează conform cadrului normativ în vigoare, punându-se accent pe pregătirea profesională, abilitățile de cercetare, susținând cercetătorii tineri la studii de doctorat, în așa mod, asigurându-se un echilibru între toate categoriile de vârstă. Grupul de personal menit să asigure procesul de cercetare a fost angajat atât prin concurs, cât și prin contract, ceea ce corespunde actelor normative și de drept în vigoare, inclusiv Codului Muncii al Republicii Moldova.

În cadrul Centrului de Arheologie funcționează Seminarul științific de profil și Consiliul științific specializat pentru susținerea tezelor de doctor/doctor habilitat în istorie la specialitatea 07.00.06 – Arheologie. În perioada de evaluare 1 cercetător a susținut teza de doctorat (Dergaciova L., 2011), alți 2 au finalizat studiile la doctorantura AȘM (Iarmulschi V., Ursu I. 2011). În prezent la specialitatea Arheologie la doctorantura AȘM își fac studiile 4 doctoranzi (Sîrbu GH., Levinschi A., Burlacu V., Popovici S.). Alții, 2 continuă studiile de doctorat în instituțiile de profil din România – IA „Vasile Pârvan” din București (Dergaciova L. – al 2-lea doctorat) și IA din Iași (Ursu I. – care recent a susținut doctoratul).

Cercetătorii pe parcursul ultimilor ani au beneficiat de mai multe stagii de documentare, de formare continuă, în cadrul unor centre științifice din străinătate, de deplasări de cercetare și documentare, schimb de experiență în diverse centre științifice și muzeografice (Rusia, Ucraina, Polonia, Germania, România, Bulgaria etc.). În perioada 2007 – 2011 – au fost înregistrate 103 de stagii de cercetare și documentare efectuate în centre științifice de peste hotare.

La momentul întocmirii raportului de autoevaluare, procesul de cercetare este asigurat de 29 specialiști calificați, dintre care 24 sunt titulari sau 82,75%. Componenta cadrelor științifice cuprinde toate categoriile de vârstă, cercetătorii până la 25 de ani – 3 (10,34%); între 25-34 de

ani – 8 (27,58%); între 35-44 de ani – 5 (17,24%); între 45-54 de ani – 7 (24,13%); între 55-64 de ani – 5 (17,24%); mai mult de 65 de ani – 1 (3,44%).

Cercetătorii cu grad științific doctor habilitat (3) constituie 10,34%, doctor în științe (11) – 37,93%, fără grad științific (15) - 51,74 %.

Rezultatele evaluării: În rezultatul evaluării Centrului de Arheologie IPC AȘM la compartimentul *Resurse umane*, Comisia specializată a atribuit instituției 110 puncte din numărul maximal de 130, ceea ce constituie - 84,6%

Recomandare:

- majorarea numărului de doctoranzi în țară și peste hotare;
- majorarea numărului de cercetători cu titlu științific;
- majorarea numărului de cercetători abilitați cu dreptul de conducător de doctorat;

Concluzie: *Resursele umane ale Profilului în linii generale corespund criteriilor de acreditare.*

Potențialul logistic

Cercetătorii centrului activează în condiții parțial adecvate, nu dețin suficiente spații, iar cele existente nu toate sunt corespunzătoare normelor tehnico-sanitare în vigoare. Instituția nu dispune, la moment, de laboratoare specializate, de spații de depozitare, de echipament unic modern și instalații și metode de cercetare computerizată.

În cadrul centrului este la dispoziție o bibliotecă științifică cu literatură de specialitate, bibliotecă care deservește și cercetători, doctoranzi, studenți etc. din institutele academice și din instituțiile de învățământ

Centrul dispune de 16 calculatoare, fiecare birou este înzestrat cu 1-2 calculatoare. Asigurarea personalului cu calculatoare este la nivel de 66,66. Toate calculatoarele sunt conectate la internet, asigurarea constituind 100%. și sunt încadrate în rețea locală.

Rezultatele evaluării

În urma verificării Raportului de autoevaluare, Comisia la capitolul Potențial logistic i-a atribuit Centrului de Arheologie, 30 de puncte din 90 posibile, ceea ce constituie 30% din punctajul maximal care poate fi atribuit la compartimentul dat.

Concluzie: *Potențialul logistic al Profilului corespunde parțial criteriilor de acreditare, iar realizările institutului se datorează nu atât potențialului logistic, cât eforturilor umane.*

Activitatea economico-financiară

Rezultatele evaluării: *În urma verificării raportului de autoevaluare, Comisia de acreditare la capitolul activitatea economico-financiară i-a atribuit Centrului de Arheologie IPC AȘM, 40 de puncte din 80 posibile, ceea ce constituie 50% din punctajul maximal care poate fi atribuit la compartimentul dat.*

Recomandare: diversificarea surselor de finanțare ale Centrului de Arheologie IPC AȘM. Printre problemele cheie ce ar trebui soluționate întru ameliorarea activității Institutului, se remarcă problema spațiilor adecvate pentru activitate, care, la rândul ei, este determinată de ocuparea temporară a încăperilor în legătură cu reparația edificiului de bază. Respectiv, este imperios necesară accelerarea dării în exploatarea a blocului în reparație, pentru a readuce în

albia firescului procesul de activitate a membrilor instituției (dotare cu depozite, cu laboratoare potrivite etc).

Concluzie: Resursele financiare ale Centrului corespund criteriilor de acreditare.

Concluzie finală la CAPACITATEA INSTITUȚIONALĂ DE CERCETARE a Centrului de Arheologie IPC AȘM

Personal uman: 110 de puncte din 130 posibile –84,6%

Potențial logistic: 30 de puncte din 90 posibile –30%

Activitatea economico-financiară: 40 de puncte din 80 posibile 50 %

Total: 180 de puncte din 300 posibile – 60%

IV. COOPERARE INTERNAȚIONALĂ/ PERFORMANȚĂ ȘI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAȚIONAL

Activitățile de cooperare internațională ale Centrului de Arheologie IPC AȘM se desfășoară în condițiile respectării legislației în vigoare și ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Centrul are acorduri bilaterale de colaborare cu diverse instituții științifice și academice de peste hotare:

1. Eurasien Abteilung des Deutsches Archäologisches Instituts, Im Dol 2-6, D-14195, Berlin
2. MTA Regeszeti Intezete Budapest, Uri u. 49, 10145
3. Национальный Институт Археологии с Музеем, Българска та Академия на Науките (БАН), Съборна, 2 1000, София, България
4. Региональный Исторический Музей Варна, Мария Луиза 41, Варна, България, 9000
5. Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, *Academia Română, Henri Coandă nr.11, București, România, 71119*
6. Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Gabor Aron 16, Sfântu Gheorghe, România,
7. Институт Истории Национальной АН Беларуси, Академическая 1, Минск, Беларусь, 220072
8. Институт Археологуу, Российская Академия Наук, ул. Дм. Ульянова, д. 19, Москва, Россия, 117036
9. Институт Истории Материальной Культуры, Российская Академия Наук, Дворцовая Набережная 18, Санкт-Петербург, Россия, 191065
10. Інститут Археології, Національна Академія Наук України, вул. Героев Сталинграда 12, Київ, Україна, 04210
11. Кафедра археології та музеєзнавства. Историчний факультет, Київський Національний Університет ім. Тараса Шевченка, вул. Владимирська, 64, 01 033 Київ - 33, Україна

Centrul de Arheologie IPC AȘM a elaborat și a prezentat câteva proiecte la concursuri în cadrul unor programe internaționale:

1. Interacțiuni culturale între civilizațiile de vechi agricultori din zona Carpato-Danubiană și crescătorii de vite din sudul Europei de Est (verificarea concepției M. Gimbutas despre originea indoeuropenilor) – aspectul arheologic – Dr. hab. V. Dergaciov ;

2. *Monumentele grecești și scito-sarmatice din Moldova, Vol. I. Monumentele prescitice din Moldova (sec. VIII - înc. VII î.Hr.)* – Dr. M. Kaşuba;

3. *Topoare-celturi din bronzul tardiv-Hallstattul timpuriu din Europa de Est și Sud-Est.* – Dr. hab. V. Dergaciov;

4. *Летняя школа археологов «Исследование археологических памятников микрзоны Тринка (Единецкий р-он, Республика Молдова) как пример изучения культурного наследия древних обществ»* – Dr. hab. O. Levițki

5. *Migrația și prezența bastarnilor în spațiul est-carpatic (în baza descoperirilor de tip Poienești-Lucașeuca de la Borosești)* – c. șt. V. Iarmulski

Centrul în cadrul parteneriatului științific realizează anumite activități cu concursul partenerilor de peste hotare. Printre acestea nominalizăm cele mai importante:

În colaborare cu ИСМ din Sankt-Petersburg – elaborată și publicată **monografia:**
Кетрару Н.А., Григорьева Г.В., Коваленко С. И., Верхнепалеолитическая стоянка Раишков VII. Кишинев, изд-во Бизнес-Элита, 2007, 185 с.

- împreună cu cercetătorii din Franța, Germania, Federația Rusă, România au fost publicate 6 articole **în reviste ISI;**

1. Croitor R., Brugal J.-Ph., New insights concerning Early Pleistocene cervids and bovids in Europe: dispersal and correlation. Courier Forsch.-Institut Senckenberg, Frankfurt am Main, 2007, p. 47-59

2. Croitor R., Brugal J.-Ph., Evolution, Ecology, and Biochronology of Herbivore Associations in Europe During the Last 3 Million Years. Quaternaire, 18 (2). Paris, 2007, p. 129-152

3. Varzari A., Stefan W., Dergaciov V., Stepanov V., Raicu F., Cojocaru R., Roschin Y., Glavce C., Spiridonova M., Schmidt H., Population history of the Dniester-Carpathian: evidence from *Alu* markers. Journal of Human Genetics. Springer Japan, 2007, v. 5, nr. 4, p. 308-316

4. Croitor R., Brugal J.-Ph., Ecological and evolutionary dynamics of the carnivore community in Europe during the last 3 million years. Quaternary International 212 (2010) 98-108

5. Harding A., Kavruk V., A prehistoric salt production site at Baile Figa, Romania. Eurasia Antiqua, 16. Berlin. 2010. S. 131-167

6. Croitor R., Popescu A. Large-sized ruminants from the Early Pleistocene of Leu (Oltenia, Romania) with remarks on biogeographical aspects of the "Pachycrocuta event". *Neues Jahrbuch für Geologie und Paläontologie - Abhandlungen*, 2011, Volume 261, Number 3: 353-371(19). - **1.5 c.a., (impact index 0.7). 007 7749**

- cu colegii din România – **catalogul:** Ioniță I., Mamalauca M., Vornic V., „*Antichitatea târzie în bazinul Prutului*”. Bârlad: Sfera, 2009. 131 pag. (cca. 9 c.a.).

- în parteneriat cu cercetătorii din România, Polonia, Germania, Franța, Anglia, Federația Rusă, Ucraina etc. au fost publicate **21 de studii și articole în diverse reviste atestate în străinătate și în țară și 15 în culegeri.**

1. Vacumenco L., Lefter L.-V., Cartografia bisericilor din ținutul Iași la anul 1841 „Monumentul. Tradiție și viitor” VIII, . Iași 2007, p. 493-516. (*Moldova - România*)

2 Агульников С., Редина Е., Могильник «Змеиная Балка» у с. Кошары, Одесской области. *Tyragetia*, SN, Vol. I (XVI), nr. 1, Chișinău 2007, p. 169-181 (*Moldova – Ucraina*)

- 3 Ларина О., Охрименко Г., Крайняя восточная периферия западной линейной керамики (пространственно-географический аспект). *Revista Arheologică* (SN). Vol. III, Nr. 1-2, Chişinău 2007, p. 89-109 (*Moldova – Ucraina*)
4. Bejenaru L., Vacumenco L. Bone and antler artifacts discovered in the medieval settlement of old Orhei (Republic of Moldavia). In: *Analele Ştiinţifice ale Universităţii “Al.I.Cuza” Iaşi, s. Biologie animală*. 2008, tom LIV, p. 301-306 (*Moldova - România*)
5. Croitor R., BONIFAY, M.-F., BRUGAL, J.-Ph., Systematic revision of the endemic deer *Haploidoceros* n. gen. *mediterraneus* (Bonifay, 1967) (Mammalia, Cervidae) from the Middle Pleistocene of Southern France. *Palaontologische Zeitschrift*, 82/3, Stuttgart, Germania, 2008, p. 325-346. (*Moldova – Franţa - Germania*)
6. Dergaciov V., Doluhanov P., Black Sea levels fluctuationas, climate change and the neolithisation of the North Pontic Area and the Balkans”. Варненският халколитен некропол и проблемите на праисторията на Югоизточна Европа. *Acta Musei Varnaensis* VI. Варна. 2008. p. 19-42. (*Moldova – Federaţia Rusă*)
7. Leviţki O., Alaiba R. Ceramica pictată din etapa Cucuteni B2, descoperită în necropola de la Trinca–La Şanţ, Raionul Edineţ, Republica Moldova. In: *Carpica XXXVII*. Bacău, 2008. p. 176-193 (*Moldova - România*)
8. Кашуба М., Дараган М., Аргументы к ранней дате основания Жаботинского поселения. *Revista Arheologică*, SN, vol. IV, nr. 2, 2008, p. 40-73 (*Moldova – Ucraina*)
9. Croitor R. & Stefaniak K. Early Pliocene deer of Central and Eastern European regions and inferred phylogenetic relationships. In: *Palaeontographica*, 287, 2009, Stuttgart. p. 1-39 (*Moldova - Polonia*)
10. Amăriuţei M.-C.; Vacumenco L. Documente referitoare la istoria Țării Moldovei (1634-1858) provenite dintr-o colecție particulară din Iași. *Archivae Moldaviae*. I, Iași, 2010, p. 145-1 (*Moldova - România*)
11. Leviţki O.; Alaiba R. Statuete antropomorfe descoperite în stațiunea Trinca – La Şanţ, *Carpica XXXVIII*, Bacău 2010, p. 18-27 (*Moldova - România*)
12. Агульников С., Иванова С., Кинжал «киммерийского типа» из окрестностей с. Севериновка. *Revista Arheologica*. S.N, 2010, vol. V. nr.1, с. 151-158 (*Moldova – Ucraina*)
13. Агульников С., Малюкевич А. Ритуальный комплекс периода поздней бронзы с поселения Молога – П в Нижнем Поднестровье. *Revista Arheologică S.N*. 2010, vol. VI, nr. 1, с. 151-163 (*Moldova – Ucraina*)
14. Дараган М., Кашуба М., Разумов С. Геоинформационный анализ чернолесской фортификации (X-IX вв. до н.э., Правобережье Среднего Днепра): поиск объяснительной модели. *Revista Arheologică*, SN, 2010, vol. V, nr. 2, с. 89-126 (*Moldova – Ucraina*)
15. Кашуба М., Дараган М., Левицкий О. Технологические новшества раннего железного века: перспективы изучения ранней гончарной сероглиняной керамики Восточного Прикарпатья. *Revista Arheologică*, SN, 2010, vol. V, nr. 2, с. 28-61 (*Moldova – Ucraina*)
16. Cavruc V., Harding A. New Archaeological Researches concerning Saltworking in Transylvania. Preliminary Report. In: *British Archaeological Report, International Series*, 2011, p. 111 – 122, - **1 c.a.** ISSN/ISBN (*Moldova - Anglia*)
17. Dergaciov L., Crivenco A. Monede medievale moldoveneşti din colecții particulare din Republica Moldova (IV). *Anuarul Institutului de Istorie «A.D. Xenopol», XLVII*, Iași 2010, p. 321-326 - **0,4 c.a.** ISBN 966-96181-5-1 (*Moldova – Ucraina*)
18. Kaşuba M., Smirnova G., Vakhtina M. Un secol de la începutul investigațiilor arheologice la cetatea Nemirov de pe Bugul de Sud (scurte bilanțuri și noi obiective). *Revista Arheologică, S.N*. Vol. VI, nr. 2. Chişinău 2010, 24-43. ISSN 1857-016X. - **2,5 c.a.** (*Moldova – Federaţia Rusă*)
19. Анисюткин Н.К.б Коваленко С.И.; Бурлаку В.А. Новые данные о раннем палеолите Приднестровья. *Revista arheologică*. Vol. VII, nr. 1-2. Chişinău 2011, 108-128. ISSN1857-0461 - **1,7 c.a.** (*Moldova – Federaţia Rusă*)

20. Дергачева Л., Кривенко А. К вопросу о денежном обращении в Молдавии в конце XV – первой половине XVI вв. Клад из с. Пэнэшешть (Стрэшенский район, Республика Молдова). *Revista arheologică*. Vol. VII, nr. 1-2. Chişinău 2011, 240-253. ISSN1857-0461 - **с.а. 1** *(Moldova – Ucraina)*

21. Кривенко А.В.; Синика В.С.; Тельнов Н.П. Случайные находки IV вв. до н.э. с Левобережья Нижнего Днестра, *Stratum plus*, 2011, nr. 6, 223-230, ISSN: 1608-9057. - **0,5 а.л.** *(Moldova – Ucraina)*

culegeri:

1. Bejenaru L., Vacumenco L., Stanc S. Information about Fish in the Historical Documents of Iaşi city (Romania). In: Archéologie du poisson. 30 ans d'archeo-ichtyologie au CNRS. Hommage aux travaux de Jean Desse et Nathalie Desse-Berset. XXVIIIe rencontres internationales d'archeologie et d'histoire d'Antibes, sous la direction de P. Bearez, S. Grouard et V. Clavel, Editions APDCA, Antibes. 2008, p. 101-109 ; *(Moldova - România)*

2. Kashuba M., Kaiser E. Ein rillenshammer mit geritzten Darstellungen aus Şoldăneşti, Nordwestliches Schwarzmeergebiet // Aes aeterna. Omagiu domnului Tudor Soroceanu, cu ocazia împlinirii a 65 de ani. *Analele Banatului, N.S., Arheologie – Istorie, XVII*. Timişoara, 2009. S. 173-196; *(Moldova - Germania)*

3. Агульников С.М.; Малюкевич А.Е. Погребальные комплексы Сабатиновской культуры в курганах Днестровского Правобережья. *Индоевропейская история в свете новых исследований*. 2010, Москва, с. 174-185. - **0,75 с.а.** ISBN 978-5-7017- 1653-5 *(Moldova – Ucraina)*

4. Агульников С.М.; Малюкевич А.Е. Жертвенное сооружение позднего бронзового века с поселения Молога-II на Днестровском лимане. *История, Етнография, Культура. Матеріали Миколаєвської обласної краєзнавчої конференції*. 2010. Николаев, с. 40-44. - **0,75 с.а.** ISBN 978-966-7676-59-3 *(Moldova – Ucraina)*

5. Агульников С., Малюкевич А., Попович С. Новые находки каменных антропоморфных изваяний в Нижнем Поднестровье, в сб. *Проблемы охраны и изучения памятников археологии степной зоны Восточной Европы*. Луганск 2010, с. 314-323 *(Moldova – Ucraina)*

6. Беляева С., Дергачева Л. Монетные собрания из раскопок Очакова и Белгорода-Днестровского (1990-2005 гг.). In: *Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні*. Киев 2010 (Вип. 19), с. 444-448. - **0,3 с.а.** ISSN/ISBN *(Moldova – Ucraina)*

7. Богуславский ., Дергачева Л. Молдавские монеты из раскопок 2005-2007 гг. в Гражданском дворе Белгород-Днестровской крепости и некоторые проблемы постройки стен Гражданского двора, In: *Записки отдела нумизматики и тореvтики Одесского археологического музея*, № 1, Одесса 2010, с. 73-91. - **1 с.а.** ISSN/ISBN *(Moldova – Ucraina)*

8. Кашуба М.Т., Смирнова Г.И., Вахтина М.Ю. Немировское городище: сто лет археологических исследований. Древние культуры Евразии. Материалы международной конференции, посвященной 100-летию со дня рождения А.Н. Бернштама. Санкт-Петербург, 2010. p. 156-167. . *(Moldova – Federația Rusă)*

9. Малюкевич А., Агульников С. Охранные исследования кургана №2 у с. Молога на Нижнем Днестре. в сб. *Материалы международной конференции «Пруто-Днестровский регион. Диалог культур», посвященной 650-летию молдавской государственности и 300-летию со дня рождения Антиоха Кантемира*. Санкт-Петербург. Россия 2010, с. 66-71 *(Moldova – Ucraina)*

10. Попович С., Малюкевич А.Е. Новые находки антропоморфных стел в Нижнем Поднестровье, în: VIII миколаївська обласна краєзнавча конференція «Історія етнографія культура, нові дослідження», Миколаїв 2010. с. 35-40 - **0,5 с.а.** ISBN 978-966-7676-59-3 *(Moldova – Ucraina)*

11. Вальчак С.Б., Синика В.С., Тельнов Н.П. Малоизвестный Киммерийский Комплекс на правом берегу Нижнего Днестра, *Историко-археологический альманах*. Армавир-Краснодар-Москва 2011, 38-43, - **0,65 а.л.** ISBN 978-5-905661-01-3 . (*Moldova – Federația Rusă*)

12. Агульников С.М., Малюкевич А.Е. Ногайский могильник в кургане №2 у с. Молога. *Древнее Причерноморье*. Гл. ред. И.В. НЕМЧЕКО. Одесса, 2011. (Т. IX), с. 12-22. - **0.25 с.а.** ISBN 966-96181-5-1 (*Moldova – Ucraina*)

13. Дергачева Л., Кривенко А. Клад серебряных монет XV – XVI вв. из с. Пэнэшешть (Стрэшенского района, Республики Молдова). In: *Древнее Причерноморье*, Гл. ред. И.В. НЕМЧЕКО. Одесса, 2011 (Т. IX), с. 131-135. - **0,4 с.а.** ISBN 966-96181-5-1 (*Moldova – Ucraina*)

14. Ларина О., Дергачев В., Соковнич С., Кишлярук В. *Анализ видового и размерного состава пресноводной малакофауны из древних поселений Среднего Днестра*. Диалог городской и степной культур на евразийском пространстве. Материалы V Международной конференции, посвященной памяти Г.А. Федора-Давыдова. Астрахань, 2-6 октября 2011. Казань, Астрахань 2011. с. 292- 300 - **1 с.а.** ISSN/ISBN (*Moldova – Ucraina*)

15. Чепалыга А.Л., Анисюткин Н.К., Коваленко С.И. Открытие в долине Днестра следов обитания древнейшего человека олдовайской эпохи (1,2 – 1,5 млн. лет назад). *Академику Л.С. Бергу – 135 лет: сборник научных статей*. Бендер 2011, с. 314-317. – **0,45 с.а.** ISSN 978-9975-66-219-2. . (*Moldova – Federația Rusă*)

Cercetătorii Centrului au participat la:

realizarea Proiectul internațional „*Antichitatea târzie în bazinul Prutului*”, inițiat de MNAIM în colaborare cu muzeul „Vasile Pârvan” din Bârlad, Muzeul Județean Botoșani, Muzeul mixt Tecuci - finanțat de Uniunea Europeană.

șantiere arheologice

- din or. Iaroslavl / Federația Rusă,
- de la Leghedzino / Ucraina,
- de la Pietrele, jud. Giurgiu / România,
- Polocin-Pogonerști, jud. Iași / România.

cercetări interdisciplinare realizate prin:

- sondajele geomagnetice în siturile arheologice din județele Covasna și Bistrița / România
- cercetările periegetice, cu prospectări geomagnetice, în cadrul *expediției moldo-germane*, organizate la solicitarea Comisiei Româno-Germane din or. Frankfurt pe Main

seminare, cursuri, școli de vară:

- seminarele studențești realizate de comun acord cu programul DAAD, vizitarea muzeelor din orașele Bonn, Frankfurt, Maintz, etc., vizitarea șantiierelor arheologice, vizitarea laboratorului arheologic de la Maintz, organizate de *Comisia Romano-Germane IGA (Frankfurt pe Main) / Germania*;

- cursul de studiere a bazelor utilizării tahimetruului electronic de tip Leica TPS 800 în procesul organizării documentației de teren a unui sit arheologic, la invitația de deplasare în *Deutsches Archäologisches Institut, Berlin / Germania*;

- programul de formare profesională în domeniul „Arheologiei digitale și spațiale România, organizat de Muzeul Național al Carpatilor Răriteni, Sfântu-Gheorge;

- școlile arheologice de vară a tinerilor specialiști din țările membre CSI organizate în Tadjikistan, Kîrgîstan, Azerbaidjan, Federația Rusă, Kazahstan.

La solicitarea colegilor din Ucraina a fost efectuată expertizarea colecțiilor paleoarheozoologice păstrate în Laboratorul de Arheologie a Universității Pedagogice din

Harkiv / Ucraina, precum și din situl din epoca fierului timpuriu Uci-Baş / Rezervația arheologică Hersones din Sevastopol (Ucraina) și **materialul arheologic din așezarea tripoliană timpurie Bernașevka** / Rezervația de stat „Tripil'ska kul'tura” (s. Leghedzino, reg. Ćerkassy, Ucraina)

La propunerea și cu suportul financiar al Fondului interstatal de colaborare în domeniul umanitar a statelor membre CSI Centrul a organizat Școala arheologică de vară a tinerilor specialiști din țările membre CSI (МФГС) *«Исследование археологических памятников микрзоны Тринка (Единецкий р-н, Республика Молдова) как пример изучения культурного наследия древних обществ»*.

Cercetătorii centrului lucrează fructuos în componența unor Colegii de redacție al unor reviste în străinătate : Levițki O., – membru al colegiului de redacție a revistei „**PEUCE. Studii și cercetări de istorie și arheologie**” – Institutul de cercetări eco-muzeale, Tulcea, România

Centrul prin colaboratorii săi participă la organizarea și desfășurarea unor manifestări științifice internaționale organizate în țară și peste hotare. Astfel, **Kașuba M.** - membru al comisiei de organizare al Conferinței Internaționale: *Круглый стол ”Переход от эпохи бронзы к эпохе железа в Северной Евразии”*. 23–24 iunie 2011, St. Petersburg (Rusia):

- Cercetătorii centrului participă anual la prestigioase manifestări științifice internaționale:
- *XVII INQUA Congress*, Cairns (Australia);
  - Humboldt-Kolleg, Tbilisi (Georgien)
  - Шестнадцатый коллоквиум «Ювелирное искусство и материальная культура». СПб. Гос. Эрмитаж;
  - “Мода и дизайн: исторический опыт и новые технологии”, СПб;
  - „15th International Conference on Byzantine Ecclesiastical Culture Transmission and Reconstruction of Ecclesiastical Musical Culture”, Iași (România);
  - „Проблемы неолитизации Европы”, St.-Peterburg (Russia)
  - „История и практика археологических исследований. Материалы международной научной конференции, посвященной 150-летию проф. А.А. Спицына” СПб (Россия);
  - „The Neo-Eneolithic Period in Central and South-Eastern Europe” București (România);
  - „Seventh Romanian Symposium on Palaeontology”, Cluj-Napoca, România -
  - „Technologieentwicklung und –transfer in der Eisenzeit“, Hallstatt (Austria).
  - „Проблемы Скифо-Сарматской археологии Северного Причерноморья”; Zaporojie, Ucraina;
  - „Österreichische Numismatikertag Graz“, Austria;
  - „Die Eisenzeit zwischen Champagne und Rheintal. Die Frage der Protourbanisation in der Eisenzeit“. 34. internationales Kolloquium der AFEAF. Aschaffenburg, Germania;
  - 12th International Colloquium of Funerary Archaeology. Topic: The weaponry and the combat or parade gear-marks of the prestige and social status in the tombs of the Bronze and Iron Ages.. Brăila, România;
  - «Древние культуры Евразии», посвященная 100-летию со дня рожд. А.Н. Бернштама. СПб;
  - «Древнее Причерноморье». Чтения памяти П.О. Карышковского, Одесса, Украина,
  - „Круглый стол «Переход от эпохи бронзы к эпохе железа в Северной Евразии”». СПб;
  - „7. Deutscher Archäologiekongress, 3.–7. Oktober 2011. Bremen (Germana)
  - III (XIX) Всероссийский Археологический съезд. 24–29 octombrie 2011. St. Russa–Velikij Novgorod (Rusia)

- „Боспорский феномен. Население, языки, контакты”. 22–25 noiembrie 2011. St. Petersburg (Rusia),
- „Археология Казахстана в эпоху независимости: итоги, перспективы”, Алматы, Kazakhstan;
- Al 22 Congres International de Studii Byzantine „Byzantium Without Borders. (Sofia, Bulgaria).

Cercetătorii centrului activează în calitate de **expert/referent științific a mai multor reviste cotate ISI** (R. Croitor – 9 reviste), și referenți la **teza de doctor** susținută în străinătate (V. Dergaciov, M. Kaşuba), referenți științifici a **lucrărilor editate peste hotare** (V. Dergaciov, M. Kaşuba) etc.

1. **Journal of Paleontology, ISSN: 0022-3360**, la articolul: Abdul Ghaffar, Muhammad Khan, Muhammad Nazir, and Muhammad Akhtar, "New evidences on family Cervidae (Mammalia, Artiodactyla) from the Siwaliks, Pakistan”.

2., **Paleobiology (страна: США). ISSN: 0094-8373**, la articolul: Pasquale Raia, "Phylogenetic community assembly over time in Eurasian Plio-Pleistocene mammals”.

3. **Acta Palaeontologica Polonica, ISSN:0567-7920**, la articolul: Carmelo Petroni and Luca Pandolfi, “First occurrence of the large-sized deer Arvernoceros in the Early Pleistocene of Italy”

4. **Quaternary Research, ISSN: 0033-5894**, la articolul: Cajus Godehard Diedrich, Ms. Ref. No.: YQRES-D-10-00086R2, “Cave bear killers and scavengers from the last Ice Age of Central Europe”

5. **Austrian Journal of Earth Sciences, ISSN 2072-7151**, la articolul: Ghaffar, Akhtar, Akbar Khan, Butt, Majid Khan, “Cervus cf. rewati (Cervidae, Mammalia) from the Dhok Pathan Formation” (Middle Siwaliks), Pakistan

6. **Zoological Journal of the Linnean Society of London, ISSN: 1096-3642**, la articolul: "Five new species of Hoplitomeryx from the Neogene of Abruzzo and Apulia (central and southern Italy) with revision of the genus and of H. matthei Leinders, 1983."

7. **Naturwissenschaften, ISSN: 0028-1042**, la articolul: Carmelo Petronio, "A new dispersal event in Italy during the late Early Pleistocene"

8. „**Rivista Italiana di Paleontologia e Stratigrafia**”, ISSN: 0035-6883, la articolul: Carmelo Petronio & Luca Pandolfi, “First occurrence of the genus ARVERNOCEROS HEINTZ, 1970 From the late early pleistocene of Italy”

9. "**Neues Jahrbuch für Geologie und Paläontologie**", ISSN 0077-7749, la articolul: Krzysztof Stefaniak, “A Fallow deer *Dama vallonnetensis* (De Lumley, Kahlke, Moigne & Moullé, 1988) from Żabia Cave (Cracow-Częstochowa Upland, Poland) and systematics of middle-sized Early Pleistocene European cervids”

Recunoașterea abilităților științifice ale colaboratorilor centrului este argumentată prin alegerea dintre ei în calitate de membri de onoare ale unor Academii sau membri ai unor Societăți științifice. În 2010 dr. **Kaşuba M.** a devenit membru corespondent al Institutului German de Arheologie (Frankfurt pe Main, Germania).

În perioada 2007-2011, cercetătorii centrului au fost invitați în diverse instituții academice, pentru documentare, cercetare sau activitate științifică.

1. Institutul de Arheologie (Eurasien Abteilung des Deutschen Archäologischen Institutes), Berlin, (2007-2011, M. Kaşuba)

2. Institutul de Arheologia ANU, Kiev (Chitic O., Paşa V., Popovici S. 4-15.07. 2007)

3. Institutul de Arheologie al AŞ a Ungariei, Budapesta (Dergaciov V., 1-5.03. 2007)

4. Institutul de Arheologie și studierea Artelor a AR din Cluj Napoca (Levițki O., 12-18.10. 2007)

5. Institutul de Arheologie al AȘ Federația Rusă (Sîrbu Gh., Ursu I., 4.06 – 22.09. 2007).
6. Institutul de Arheologie și studierea Artelor a AR din Cluj Napoca, (Burlacu V., Sîrbu Gh., 01.06.2008 – 07.06.2008)
7. Comisia Romano-Germane IGA (Francfurt pe Main) Burlacu V., Sîrbu Gh.,(26.2008 – 18.07.2008)
8. Universitatea Göttingen, Hannover / Germania Dergaciova L.,01.03. – 31.07.2008).
9. Deutsches Archäologisches Institut, Berlin / Germania (Țerna S., 28.04 – 1.06. 2008)
10. Institutul de Arheologie „V. Pârvan” a Academiei Române (Țerna S., iulie-septembrie 2008)
11. CNR / Italia și CNRS / Franța (Croitor R. – 16-27.12. 2009, participat la lucrările echipei internaționale de cercetare pe tema “Climate, faunal turnovers and Human Dispersal in Western Europe”
- 12., Institutul de Arheologie “V. Pârvan”, București (Dergaciova L. 12 - 28.09.2009).
13. Institutul de Istorie a culturii materiale al AȘ din Federația Rusă, S-Petersburg (Reabțeva S. - 26.06 – 31.07. 2009).
14. Institutul de Arheologie ANU, Sevastopol, (Croitor R.,21.09 – 10.10.2010)
15. Muzeul Național de Arheologie, Cracow / Polonia, (Reabțeva S., 19-30.09. 2010)
16. Complexul Muzeal instructiv-educativ „Чиргү”, Kirgîstan, (Ceban I., 30.07 – 10.08. 2011)
17. Muzeul Național al Carpatilor Răsăriteni, Sfântu-Gheorge, (Ceban I., 5-19.09. 2011)
18. Universitatea Pedagogică, Harkiv / Ucraina, (Croitor R., 16-24.05. 2011)
19. Rezervația arheologică Hersones din Sevastopol / Ucraina, (Croitor R., 20.09-15.10.2011)
20. Institutul de Arheologie al AȘ din Federația Rusă, Moscova (Levițki O., 12–15.09. 2011; Sîrbu Gh. 2-13.09. 2011; 8–11.12. 2011)
21. Institutul de Istorie a culturii materiale. Sankt-Petersburg / Federația Rusă, (Levițki O., –22–25.10.2011)
22. Institutul de Arheologie „A.H. Margulan”, Almatî / Kazahsman (Levițki O., 11-16.12. 2011; Sîrbu Gh., Ursu I. 15-30.09 2011)
23. Institutul de Arheologie, Bacu / Azerbaidjan, (Popovici S., 2-30.08.2011)
24. Institutul de Arheologie, Sofia / Bulgaria, (Reabțeva S., 15-31-08. 2011).

Centrul în perioada 2007- 2011 a fost vizitat de 66 specialiști arheologi din diverse țări: România, Bulgaria, Slovenia, Ungaria, Cehia, Germania, Anglia, Federația Rusă, Ucraina, Azerbaidjan, Kazahstan, Kîrgîstan, Tadjikistan etc. Printre ei:

- Dr. Eugen Nicolae, Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”,București, România;
- Dr. Mircea Babeș, Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”,București, România;
- Dr. Iulia Misko, Muzeu Național de Istorie, Cernăuți, Ucraina;
- Dr. Igor Brujaco, Muzeu Național de Arheologie Odesa Ucraina;
- Dr. Leonid Vișneațki, Institutul istoriei culturii materiale, Petersburg, Federația Rusă;
- Dr. Andrei Cepalâga, Universitatea de Stat, Moscova, Federația Rusă;
- Dr. Vladimir Slavcev, Muzeul din Varna Bulgaria;
- Dr. Nikolaus Boroffka, Eurasien-Abteilung, Deutsches Archäologisches Institut, Berlin, Germania;
- Dr. Blagoje Govedarica, Eurasien-Abteilung, Deutsches Archäologisches Institut, Berlin, Germania;
- Dr. Svend Hansen, Eurasien-Abteilung, Deutsches Archäologisches Institut, Berlin, Germania;
- Dr. Bernhard Hänsel, Institut für Prähistorische Archäologie, Frei Universität Berlin, Germania;

Dr. Anthony Harding, Department of Archaeology, University of Exeter, Anglia;
Dr. Carola Metzner-Nebelsick, Institut für Vor- und Frühgeschichtliche Archäologie und Provinzialrömische Archäologie, Ludwig-Maximilians-Universität München, Germania;
Dr. Tudor Soroceanu, Institut für Prähistorische Archäologie, Frei Universität Berlin, Germania;

Dr. hab. S. Skoryj, Institutul de Arheologie ANU, Kiev, Ucraina;

Dr. hab. N. Anisiutkin, Institutul Istoriei Culturii Materiale, Petersburg, Federația Rusă;

Dr. M. Vachtina, Institutul Istoriei Culturii Materiale, Petersburg, Federația Rusă.

În colaborare cu partenerii din străinătate centrul a reușit să realizeze mai multe obiective:

Promovarea și valorificarea științifică (prin elaborarea cataloagelor de expoziție, prin publicarea rezultatelor cercetărilor științifice, prin participare la manifestări științifice) a patrimoniului arheologic național, în general și, în mod special, prin publicarea monografiei: Дергачев В., О скипетрах, о лошадях, о войне Этюды в защиту миграционной концепции М. Гимбугас. Санкт-Петербург, Изд-во Нестор-История, 2007, 486 с.

Rezultatele investigațiilor științifice obținute de cercetătorii Centrului au fost valorificate în străinătate în diverse forme:

- 1 monografie;
- 5 capitole în monografii colective;
- 7 articole în revistele ISI;
- 37 articole în reviste editate în străinătate;
- 59 articole în culegeri;
- 4 publicații științifice electronice;
- 41 rezumate (teze) la conferințe științifice

Rezultatele evaluării:

Publicații în străinătate: 85 de puncte din 95 posibile –89,47%

Impactul internațional: 40 de puncte din 115 posibile – 34,78%

Apreciere internațională: 60 de puncte din 60 posibile –100%

Recomandare: *Promovarea permanentă a rezultatelor cercetărilor centrului în străinătate prin majorarea numărului de articole și publicații electronice*

Concluzie: *Rezultatele cooperării internaționale ale Centrului corespund criteriilor de acreditare.*

Concluzie finală la COOPERARE INTERNAȚIONALĂ/ PERFORMANȚĂ ȘI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAȚIONAL

Total: 185 puncte din 270 posibile – 68, 51%

V. COOPERARE ÎN CADRUL NAȚIONAL/CONTRIBUȚIE ȘTIINȚIFICĂ ȘI RECUNOAȘTERE NAȚIONALĂ

În perioada 2007-2011, centrul a realizat 1 proiecte instituționale de cercetare științifică:
- proiecte instituționale;

1. 06.410.012 F Arheologia și procesele etno-culturale în spațiul carpato-nistean (din preistorie pînă în prezent)", conducătorul proiectului dr. hab. Dergaciov V., 2006-2010 (volumul finanțări 26490,2 mii lei).

Rezultate concrete obținute:

Problematika tematicii investigate în cadrul Proiectului a fost prezentată în formă de: 9 monografii; 127 art. în rev. Categoria B; 12 art. în Categoria C; 11 art. în culegeri; 27 rezumate și 18 alte publicații – editate **în țară:** 4 monografii, 4 capitole în monografii; 6 art. reviste factor/impact; 28 art. în reviste; 43 art. în culegeri; 33 rezumate – **editate peste hotare.**

În total s-au publicat 621,28 c.a., alte cca. 196,6 c.a. au fost prezentate în formă de manuscris.

2. 08.817.07.004 A. Elaborarea portalului de promovare a patrimoniului arheologic al Republicii Moldova, cond. – dr. Oleg Bujor, 2008-2009 (volumul finanțării - 187,0 mii lei).

Proiectul în cauză a prevăzut acumularea, prelucrarea, digitalizarea și plasarea materialelor în Internet (crearea portalului) ce țin de patrimoniul arheologic al Republicii Moldova.

În 2011 a început realizarea unui nou proiect instituțional:

3. „Dimensiunea europeană a patrimoniului arheologic al Republicii Moldova” cifrul 11.817.07.19F., cond. proiectului – dr. hab. Levițki O. 2011-2014 (volumul finanțării - 7822 (mii lei))

- proiecte din cadrul programelor de stat:

09.833.07.01F „Istoria Moldovei. Vol. I. Epoca preistorică și antică”, cond. - dr. hab. Dergaciov Valentin, 2009-2009 (volumul finanțării 500 mii lei)

Rezultate concrete obținute:

A fost elaborat și editat volumul ISTORIA MOLDOVEI. Epoca preistorică și antică. Chișinău. Tipografia Centrală. 2010. 632 p. (39,5 c.a.) ISBN 978-9975-78-937-0 (redactor științific V. Dergaciov).

Volumul reprezintă una dintre primele încercări de a reconstitui Preistoria și Istoria Antică a teritoriului Republicii Moldova în toată integritatea lor, din cele mai vechi timpuri până în secolul V d. Hr. Este o primă tentativă de a valorifica un imens fond de cunoștințe, acumulat datorită cercetărilor arheologice, cercetărilor interdisciplinare și studiilor de sinteză, realizate pe parcursul mai multor decenii. Conceptual, având ca suport informațional prioritar sursele arheologice, volumul este axat preponderent pe aspectul culturologic, cu caracteristici mai mult sau mai puțin ample, dar și pe aspectele sociologic, etnologic și politologic, care însă, din insuficiența surselor scrise, poartă o anumită doză de relativitate.

- proiecte pentru tineri cercetători:

08.819.07.02F «Cercetarea arheologică a așezării dacilor liberi de la Pruteni», 2008-2009. Cond. – dr. V. Vornic (volumul finanțării - 95 mii lei).

Rezultate: au fost obținute date arheologice importante referitoare la centrul de olărie dacic de la Pruteni, care permit cunoașterea mai aprofundată și mai exactă a modului și a duratei de funcționare a cuptoarelor de olărie, a meșteșugului olăritului, a civilizației dacilor liberi din spațiul pruto-nistean în general. Descoperirea unui număr mare de fragmente de vase de imitație romană rebutate dovedește clar că populația dacică de la Pruteni și din regiune a receptat din plin influențele plurivalente venite din Imperiul roman. Pe de altă parte, anumite complexe și artefacte descoperite în acest an pun în evidență unele aspecte ale culturii materiale tradiționale ale acestei comunități. Identificarea prin periegheze și a altor stațiuni arheologice, dintre care se remarcă o așezare dacică sincronă, permite reconstituirea adecvată a realităților demografice, economice, etnico-culturale din această zonă a Moldovei în epoca romană.

Unele materiale mai reprezentative din săpături au fost selectate pentru expoziția itinerantă moldo-română organizată în acest an de MNAIM, fiind publicate în catalogul **Antichitatea târzie în bazinul Prutului. Bârlad: Sfera, 2009.**

a.

10.819.07.01F „Cercetarea arheologică a așezării rurale de la Lozova din perioada constituirii statului medieval moldovenesc”, 2010-2011, cond. Dr. L. Bacumenco-Pârâu
(volumul finanțării 110 mii lei)

Rezultate științifice:

Săpături arheologice în situl medieval de la Lozova - La hotar cu Vornicenii, soldate cu obținerea de noi date arheologice importante referitoare la evoluția culturii materiale și, implicit, a vieții cotidiene a populației rurale din centrul Moldovei în perioada dominației tătaro-mongole (sec. XIII-XIV) și cea a formării și extinderii la est de Prut a Țării Moldovei (a doua jumătate a sec. XIV- sec. XV).

Datele științifice obținute urmează a fi utilizate la elaborarea unor lucrări de sinteză privind arheologia și istoria medievală a Moldovei, a manualelor școlare și a cursurilor universitare de istorie. Materialele mai reprezentative recuperate din săpături vor fi selectate pentru expozițiile permanente și itinerante ale MNAIM.

Centrul de Arheologie IPC AȘM este fondatorul revistei științifice de profil **Revista Arheologică** și a seriei de monografii **Biblioteca de Arheologie**.

1. Revista Arheologică, ISSN 1857-016X, Categoria B.

Revista prevede publicarea studiilor arheologice, materialelor și rezultatelor cercetărilor de teren, discuțiilor științifice de profil, rezultatelor cercetărilor interdisciplinare în domeniul arheozoologiei și antropologiei, recenzii și prezentări de carte, materiale IN HONOREM și IN MEMORIAM etc. Toate lucrările publicate în revistă sunt recenzate de specialiști în domeniu, de membrii Colegiului de redacție și sunt însoțite de trei rezumate. Revista apare de 2 ori pe an. Articole pot fi prezentate în limbile română, rusă, engleză, germană, franceză.

2. Biblioteca de Arheologie

Seria de volume „**Biblioteca de Arheologie**”, inițiată în anul 2007, are drept obiectiv valorificarea științifică a rezultatelor cercetărilor arheologice a celor mai valoroase obiective preistorice, antice și medievale de pe teritoriul actual al Republicii Moldova, precum și promovarea studiilor de sinteză cu privire la diverse epoci, culturi arheologice, situri etc.

Până în prezent au fost publicate următoarele volume:

1. Vornic V., Telnov N., Bubulici V., Ciobanu L., Pruteni. Un centru de olărie dacic din epoca romană (cercetările din anii 2001 și 2003). Chișinău, 2007, 245 p.

2. Haheu V., Sisteme de fortificații traco-getice la est de Carpați. Chișinău: Editura Bisnes-Elita 2008, 172 p.

3. Ларина О., Хахей В., Манзура И., Брэвиченские курганы. Кишинев: изд-во Bisnes-Elita 2008, 137 p.

4. Щербакова Т.А. Тащи Е.Ф. Тельнов Н.П., Кочевнические древности Нижнего Поднепровья (по материалам раскопок кургана у г. Слобозия), Кишинев, 2008 (8 с.а.)

Comisia a constatat că cercetarea științifică în cadrul Centrului are un caracter sistematic, derulând conform obiectivelor proiectelor instituționale de cercetare fundamentală în domeniul arheologiei; direcțiile științifice abordate sunt actuale și de perspectivă din punctul de vedere al problemelor studiate și cel al rezultatelor obținute. Prin actualitate și originalitate, dat fiind specificul domeniului, marea majoritate a rezultatelor cercetărilor științifice depășesc limitele cadrului național, prezentând interes și la nivel internațional. Investigațiile realizate au caracter inovator, competitiv și sunt apreciate de comunitatea națională și internațională.

Comisia a constatat că cercetătorii Centrului au publicat rezultatele investigațiilor în reviste și culegeri de prestigiu din țară, au organizat și au participat la numeroase manifestări științifice naționale, axate pe teme originale și actuale.

În perioada evaluată au fost realizate și publicate:

- 9 monografii;
- 17 capitole în monografii.

Articole publicate în reviste științifice naționale:

- 109 categoria B;
- 7 categoria C;
- 13 articole în culegeri;
- 2 publicații științifice electronice;
- 31 rezumate (teze) la conferințe științifice;
- 1 lucrare instructiv metodică;
- 1 articol în enciclopedie;
- 1/7 cursuri noi publicate și elaborate .

Au fost prezentate comunicări la diverse manifestări științifice – 84, iar rapoarte prezentate în plen au fost înregistrate - 3.

Total în țară au apărut 191 de publicații, *per* 6,9 cercetători/an

Centrul este antrenat și în activități conexe cercetării:

- implicare în procesul de instruire,
- antrenare în procesul de pregătire a cadrelor științifice,
- diseminarea rezultatelor cercetării,
- promovării imaginii științei.

Centrul de Arheologie IPC AȘM activează în strânsă legătură cu diverse structuri științifice.

În perioada 2007-2011 cercetătorii Centrului de Arheologie au întreținut o activitate de colaborare permanentă și fructuoasă cu colegii lor de la **instituții din cadrul AȘM**: Institutul de studii enciclopedice, Institutul de Istorie, Stat și Drept, Institutul de Chimie, Institutul de Geologie și Seismologie, Institutul de Zoologie, Universitatea AȘM; **muzee**: Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală; **instituții de învățământ superior**: Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Pedagogică „Ion Creangă”, Universitatea „Școala antropologică superioară”, Universitatea „T.G. Sevcenko” din Tiraspol etc.

Cooperarea centrului în cadrul național s-a manifestat prin diverse forme:

- cercetarea științifică și organizarea manifestărilor științifice;
- elaborarea și publicarea unor lucrări științifice;
- efectuarea în comun a unor cercetări științifice (săpături arheologice).
- cercetarea unor colecții de patrimoniu muzeal;
- instruirea teoretică și practică a studenților și masteranzilor;
- acordarea informației științifice tematice pentru diverse instituții publice.

Colaboratorii centrului organizează anual șantier arheologice, efectuează săpături arheologice de salvare, cercetări de periegeză în colaborare cu specialiști-arheologi de la Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Pedagogică de Stat „I. Creangă, Universitatea „Școala antropologică superioară”, Universitatea „T.G. Sevcenko” din Tiraspol.

Cercetătorii centrului organizează manifestări științifice în colaborare cu alte instituții științifice, printre care se remarcă: Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei; Muzeul

de Etnografie și Istorie Naturală; Facultatea de Istorie și Etnopedagogie a Universității Pedagogice de Stat „I. Creangă etc.

Centrul de Arheologie IPC AȘM are acorduri de colaborare cu:

Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei;
Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală;
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”/Facultatea de Istorie și Etnopedagogie;
Universitatea din Chișinău „Școala Antropologică Superioară”;
Universitatea de Stat din Moldova;
Universitatea „T.G. Șevčenko” din Tiraspol.

În perioada 2007-2011 centrul a reușit să realizeze câteva proiecte în colaborare cu partenerii din republică:

1. Săpăturile de salvare la **Mănăstirea de la Frumoasa**, raionul Călărași (august-septembrie 2008), în colaborare cu Universitatea Liberă Internațională din Moldova.

Rezultatele obținute:

În zona cimitirului vechi (64 m.p.), unde se preconizează anumite amenajări și construcții noi, s-au cercetat 20 de morminte datate în primul sfert – mijlocul sec. XIX

2. Săpăturile de salvare la **Mănăstirea Căpriana**, raionul Strășeni (iulie 2008), în colaborare cu Universitatea Liberă Internațională din Moldova.

Rezultatele obținute:

Investigațiile au avut drept scop studierea straturilor culturale din partea de vest a incintei mănăstirii, în sectorul preconizatei construcții a Muzeului Mănăstirii (2 case) și în sectorul zidărilor medievale aflate la vest de Biserica Adormirii Maicii Domnului (6 case). În rezultat au fost descoperite depuneri culturale din perioada secolelor XV-XIX.

3. Cercetările arheologice de la **Valea Morii** (mun. Chișinău), în colaborare cu Institutul de Zoologie al AȘM și Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei.

Rezultate obținute:

În cadrul șantierelor (suprafață de circa 650 m.p.) au fost cercetate diferite complexe (gropi menajere, bordeie, locuințe de suprafață) aparținând următoarelor orizonturi cultural-cronologice: paleoliticul superior cu resturi de mamut și așezării cu mai multe niveluri de locuire - Precucuteni-Tripolie A, Cucuteni, Hallstatt canelat, Sântana de Mureș-Cerneahov, evul mediu timpuriu, evul mediu tardiv. În rezultatul acestor investigații a fost recuperat un bogat inventar arheologic care aduce noi contribuții la cunoașterea habitatului uman de pe teritoriul actual al orașului Chișinău din mil. V î.e.n. – evul mediu tardiv.

Rezultatele cercetărilor arheologice sunt încadrate de către colaboratorii centrului în procesul educațional. Din numărul total de cercetători științifici, 29, cinci din ei sunt antrenați în activitatea de instruire la Universitatea Pedagogică de Stat „I. Creangă”, Universitatea „Școala antropologică superioară” și ПГУ им. Т.Г. Шевченко, Тирасполь.

În cadrul Centrului de Arheologie funcționează Seminarul științific de profil și Consiliul științific specializat pentru susținerea tezelor de doctor/doctor habilitat în istorie la specialitatea 07.00.06 – Arheologie.

În perioada de evaluare 1 cercetător a susținut teza de doctorat (Dergaciova L, 2011), alți 2 au finalizat studiile la doctorantura AȘM (Iarmulșchi V., Ursu I. 2011). În prezent la specialitatea Arheologie la doctorantura AȘM își fac studiile 4 doctoranzi (Șirbu GH., Levinschi A., Burlacu V., Popovici S.). Alții, 2 continuă studiile de doctorat în instituțiile de profil din România – IA „Vasile Pârvan” din București (Dergaciova L.) și IA din Iași (Ursu I.).

Pe parcursul perioadei 2007 – 2011, **5** cercetători ai Centrului de Arheologie au fost abilitați cu dreptul de conducător științific al tezelor de doctorat

Cercetătorii centrului sunt membri a unor seminare de specialitate și fac parte din colegiile de redacție al unor reviste prestigioase din țară:

Președinte,secretar al seminarului științific de profil, ales în perioada evaluată

a.2007: Seminarului științific de profil pentru susținerea tezelor de doctor / doctor habilitat la specialitatea **07.00.06 – arheologie**. Dr. hab. Levițki O. – președinte. Dr. Bacumenco L. – secretar

a. 2008: Seminarului științific de profil pentru susținerea tezelor de doctor / doctor habilitat la specialitatea **07.00.07 – etnografie, antropologie culturală și istorică**. Dr. hab. Dergaciov V. – președinte

Membri ai Colegiilor de redacție al revistelor cotate CSSDT și CNAEA, aleși în perioada evaluată:

- **„Revista Arheologică”** :dr. hab.- Levițki O. (Redactor șef), dr. Vornic V. (Redactor responsabil), c.șt. Cibanu L.(Secretar de redacție). Membri: Ciobanu L (2007), Țerna S. (2008), Dr. Cavruc V. (2011).

- **„Tiragetia”**: Dr. Kașuba M. (2007).

- **„STRATUM plus”**: Dr. Covalenco S.(2007), Dr. Reabțeva S.(2011)

Perioada 2007-2011 s-a remarcat printr-o colaborare intensă cu structurile administrației publice centrale și locale, cercetătorii științifici participând la elaborarea mai multor legi, documente, programe etc. Dintre aceste menționăm:

- Legea privind protejarea patrimoniului arheologic;
- Regulamentul privind cercetarea și expertiza arheologică;
- Regulamentul cu privire la Registrul arheologic național și Repertoriul arheologic național;
- Regulamentul privind registrul arheologilor;
- Regulamentul cu privire la clasarea și evidența patrimoniului arheologic;
- Codul deontologic al arheologilor din Republica Moldova;
- Regulamentul Comisiei Naționale Arheologice;
- Regulamentul Agenției Naționale de Arheologie din Republica Moldova.

Unii din cercetătorii centrului sunt membri ai unor Societăți științifice din țară:

Asociația de Genealogie, Heraldică și Arhivistică „Paul Gore”

Societatea de Numismatică

Asociația Istoricilor

Asociația Tinerilor Istorici

Asociația Muzeografilor, etc.

Cele mai importante rezultate obținute pot fi considerate următoarele:

cercetări fundamentale:

- identificarea spectrului tehnocomplexelor din epoca paleoliticului;
- evidențierea condițiilor naturale și cultural-istorice a procesului de „neolitizare”;
- stabilirea zonelor de constituire și a cronologiei relative a siturilor primilor agricultori din epoca eneoliticului;
- relevarea legităților specifice evoluției prelucrării paleometalelor în baza depozitelor de bronzuri și a pieselor de bronz descoperite fortuit;

- nuanțarea caracteristicilor specifice culturii materiale și practicilor funerare ale comunităților din epoca bronzului – Hallstatt–La-Tene;
- elucidarea proceselor și consecințelor contactelor dintre populațiile migratoare și cea locală din epoca romană și cea medievală.

conturarea unor direcții noi de cercetare:

- coraportul dintre procesele etnoculturale și cataclismele naturale (paleoclimaterice, transgresiv-maritime);
- metodica și metodologia cercetărilor arheozoologice;
- traccii timpurii în contextul comunităților culturale din Europa de Est și Sud-Est (secolele XII-IX î. e. n.)
- cultura dacilor liberi

publicații de performanță:

Istoria Moldovei. Vol. I. Epoca preistorică și antică. Chișinău „Tipografia Centrală” 2010, 632 p. Responsabil și redactor științific: dr. hab. V. Dergaciov. ISBN 978-9975-78-937-0

Reprezintă una dintre primele încercări de a reconstitui Preistoria și Istoria Antică a Republicii Moldova în toată integritatea lor, din cele mai vechi timpuri până în secolul V d.Hr., respectiv, o primă tentativă de a valorifica un imens fond de cunoștințe, acumulat datorită cercetărilor arheologice, cercetărilor interdisciplinare și studiilor de sinteză.

Дергачев В., *О скипетрах, о лошадях, о войне Этюды в защиту миграционной концепции М. Гимбутас.* Санкт-Петербург, Изд-во Нестор-История, 2007, 486 с.

Lucrarea conține contribuții deosebite la aprofundarea cunoștințelor cu privire la originea și extinderea vechilor indo-europeni. Cu mai multe precizări esențiale, cercetările întreprinse pe deplin confirmă concepțiile M. Gimbutas privitor la zona inițială de origine a vechilor indo-europeni - zona de stepă a Europei de; localizarea epicentrului domesticirii calului - la interferența silvo-stepei și stepei din zona Uralului de sud și Volga de Mijloc; referitor la semnificația și apartenența sceptorilor zoomorfe (simboluri ale puterii militare, imagini ale calului călărit), precum și privitor la amprentele catastrofale clar depistate în dinamica evoluției culturii Precucuteni-Cucuteni-Tripolie.

Haheu V., *Sisteme de fortificații traco-getice la est de Carpați.* Chișinău: Editura Bisnes-Elita 2008, 172 p.

Studiu de o importanță deosebită pentru nuanțarea și aprofundarea cunoștințelor cu privire la civilizația geților, în care, în special se dă atenție unor aspecte metodologice în abordarea anumitor componente cu referire la siturile fortificate: clasificarea formal-tipologică, structura și componentele sistemului defensiv, et. Un loc aparte revine încercărilor de încadrare cronologică a siturilor, contextul etno-cultural și politic. Se fac anumite reconstrucții în ce privește tactica și strategia militară, constatarea unor tendințele cvasi-urbanizare în baza fortificațiilor traco-getice.

Vornic V., Telnov N., Bubulici V., Ciobanu L., *Pruteni. Un centru de olărie dacic din epoca romană (cercetările din anii 2001 și 2003).* Chișinău, 2007, 245 p.

Unica, pentru moment, în Republica Moldova lucrare cu privire la așezarea dacică de epocă romană de la Pruteni, în care sunt prezentate și analizate sistematic vestigiile arheologice descoperite prin cercetările arheologice efectuate. O atenție deosebită se acordă studierii sistemului de construcție și de funcționare a cuptoarelor de olărie cu reverberație, precum și modalităților de ardere a ceramicii lucrate în acest important centru meșteșugăresc. Amănunțit este analizat și materialul arheologic recoltat, reprezentat în principal prin ceramică, pentru

diferitele tipuri de vase stabilindu-se analogiile cele mai apropiate, aflate în mediul dacilor liberi, Sarmatic sau roman. Autorii tratează cu rigoarea științifică corespunzătoare problematica cronologiei și apartenenței etnico-culturale a antichităților de la Pruteni, relevând importanța deosebită pe care o prezintă acest monument pentru arheologia și istoria antică a Moldovei.

investigații arheologice de teren:

- *cercetărilor arheologice de salvare în stațiunea cu mai multe orizonturi cultural-cronologice “Valea Morilor”*, mun. Chișinău, dintre care un interes deosebit prezintă vestigiile aparținând nivelului de locuire din perioada culturii Precucuteni-Tripolie A - descoperiri deosebit de valoroase pentru cunoașterea acestei culturi în zona de centru a Republicii Moldova, în prezent insuficient cercetată;

- *investigațiile arheologice în siturile preistorice din microzona Trinca / Edineț* – așezarea fortificată a complexului cultural Cucuteni-Tripolie Trinca „La Șanț”, stațiunea din epoca paleoliticului mijlociu din grotă Trinca III și Tețcani X, care aduc un aport esențial la identificarea apartenenței cultural-cronologice a cetățuiei, a statutului social al acesteia în comparație cu așezările deschise din zonă, precum și a stabilirii fazei cronologice de apariție a fortificațiilor la comunitățile Cucuteni-Tripolie, precum și la cunoașterea mai aprofundată a industriilor de prelucrare a silexului specifice fazei evolute a epocii musteriene – etapei finale de existență a neanderthalienilor nemijlocit anterioare apariției în acest spațiu al omului contemporan de tip Homo Sapiens;

- *prospecțiunile arheologice efectuate în situl medieval de la Lozova*, care s-au soldat cu descoperire a peste 50 de morminte atribuite unei comunități creștine din perioada formării și extinderii la est de Prut a Țării Moldovei (sec. XIV-XV) - studierea interdisciplinară a cărora va contribui în mod substanțial la cunoașterea realităților arheologice în mediul rural din zona centrală a Moldovei în evul mediu dezvoltat.

- Rezultatele evaluării:

Publicații în țară: 34 de puncte din 55 posibile - 61,81 %

Impactul și relevanța științifică: 17 puncte din 35 posibile – 48,57%

Apreciere națională ă: 22 de puncte din 40 posibile – 55%

În total 73 puncte din 130 posibile – 56,15%

Recomandare:

Atragerea tinerilor de la Facultatea de Istorie a Universității, specialitățile Istorie, Arheologie.

Concluzie: *Rezultatele cooperării în cadrul național ale Centrului de Arheologie IPC AȘM, contribuția științifică națională corespund pe deplin criteriilor de acreditare.*

Concluzie finală la COOPERARE ÎN CADRUL NAȚIONAL/CONTRIBUȚIE ȘTIINȚIFICĂ ȘI RECUNOAȘTERE NAȚIONALĂ

Publicații în țară: 34 de puncte din 55 posibile - 61,81%

Impactul și relevanța științifică: 17 puncte din 35 posibile – 48,57%

Apreciere națională : 22 de puncte din 40 posibile –55, 0%

Total: 73 de puncte din 130 posibile – 56,15%

V. RELEVANȚĂ ECONOMICĂ

Comisia a stabilit că activitățile de brevetare, licențiere, etc nu sunt caracteristice profilului și în general activității Centrului.

Comisia a oferit la acest compartiment 0 puncte.

Transfer tehnologic

Transferul tehnologic cuprinde activități care nu sunt specifice unei instituții de cercetare științifică fundamentală. Principalele forme de valorificare a rezultatelor cercetării științifice a centrului sunt monografia, articolul, raportul, catalogul etc. În așa mod, comisia a decis, ca la compartimentul – *Produce științifice create înregistrate* să includă **Rapoartele arheologice**.

Raportul arheologic este o lucrare științifică care reflectă rezultatele săpăturilor arheologice într-o zonă. Cuprinde descrierea desfășurării cercetării, enunțarea principalelor observații cu valoare de repere de referință și enumerarea principalelor descoperiri, informații noi obținute. Este recenzat de doi membri ai Comisiei Arheologice Naționale prin proces-verbal și depus în Arhiva Muzeului Național de Arheologie și Istoria Moldovei. În perioada 2007-2011 cercetătorii centrului au întocmit 18 rapoarte arheologice:

- 4 (2007); 5 (2008); 2 (2009); 3 (2010); 4 (2011)

Membrii Comisiei au discutat problema diverselor forme specifice de valorificare a rezultatelor științifice ale centrului și a considerat că la compartimentul - *Alte tipuri de rezultate documentate (metode, procedee, materiale etc.)* - pot fi încadrate **catalogoale**:

Catalogul, însoțește Raportul de săpătură, conține totalitatea informațiilor cu privire la colecția pieselor individuale depistate într-un șantier arheologic și similar Raportului este depus în Arhiva Muzeului Național de Arheologie și Istoria Moldovei., În anii 2007-2011 au fost elaborate 2 cataloage de colecție.

- 1 (2009); 1 (2011)

Comisia a oferit la acest compartiment 25 puncte din cele 100 posibile – 25%

Asistență și servicii prestate

Centrul pe parcursul anilor 2007-2011 a acordat permanent asistență și servicii diverselor instituții publice: Ministerul Culturii, Primăria municipiului Chișinău, Primăriile locale și raionale (Cimișlia, Căplani, Purcari etc.), oferindu-le consultanță în diverse domenii, realizând numeroase expertize a unor proiecte de cercetare și amenajarea (a Ravenei de la Cimișlia), de punere în valoare a siturilor (Valul lui Troian de Sus, Ravena de la Cimișlia), de consolidarea terenurilor în zona de amenajare a lacului de acumulare (Căplani), extindere a plantațiilor de vie a „Vinăriei Purcari” etc.

Au fost elaborate recomandări științifico-practice cu anumite compartimente și obiective pentru:

- Regulamentul privind cercetarea și expertiza arheologică;
- Regulamentul cu privire la Registrul arheologic național și Repertoriul arheologic național;
- Regulamentul privind registrul arheologilor;
- Regulamentul cu privire la clasarea și evidența patrimoniului arheologic;
- Codul deontologic al arheologilor din Republica Moldova.

Cercetătorii Centrului au activat la comanda beneficiarilor din țară la expertiza și aprobarea proiectelor de investigații arheologice în diverse zone de construcție și realizarea lor (tronsonul de cale ferată Cahul-Giurgiulești, gazoductul Bălți-Ungheni, Valea Morilor, mun. Chișinău, „Vinăria Purcari” etc.

Centrul în perioada anilor 2009-2011 organizează anual conferința științifică cu participare internațională „**Probleme actuale ale arheologiei, etnologiei și studiului artelor**”, în cadrul căreia sunt prezentate rezultatele cercetărilor din centru și participă cercetători de la toate institutele academice cu profil socio-uman, profesori universitari din cadrul instituțiilor de învățământ din republică, precum și arheologi din Ucraina, România, Federația Rusă ș.a.

Comisia a oferit la acest compartiment 30 puncte din cele 50 posibile

Concluzie:

Rezultatele la Relevanță economică corespund în linii generale criteriilor de acreditare.

Concluzie finală la RELEVANȚĂ ECONOMICĂ

Activitate de brevetare, licențiere etc. 0 puncte din 50 posibile –0%

Transfer tehnologic 25 puncte din cele 100 posibile - 25%

Asistență și servicii prestate – 30 din 50 posibile 60 %

Total: 55 de puncte din 200 posibile –27,5%

VI. RELEVANȚĂ SOCIALĂ

Cercetătorii Centrului în perioada 2007 – 2011 au lucrat în cadrul unor Comisii permanente și temporare, create în cadrul unor ministere – Comisia Națională Arheologică (Ministerul Culturii), Consiliul Național al Monumentelor Istorice (Ministerul Culturii) etc.

Centrul asigură baza științifică, metodologică pentru practica studenților și masteranzilor la specialitatea **Arheologie** Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Universitatea „Școala Antropologică Superioară” și Universitatea „T.G. Șevchenko” din Tiraspol.

Cercetătorii Centrului au elaborat și susținut cursuri de bază și speciale, la Istoria veche, Arheologie, Patrimoniul arheologic pentru studenții și masteranzii Universitatea Pedagogică de Stat „I. Creangă”, Universitatea „Școala Antropologică Superioară” și Universitatea „T.G. Șevchenko” din Tiraspol.

Centrul pregătește cadre științifice de înaltă calificare în domeniul arheologiei și patrimoniului cultural, prin intermediul doctoratului la nivel național și internațional.

Rezultatele cercetărilor arheologice sunt încadrate de către cercetătorii Centrului în procesul educațional de la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă (dr. hab. O. Levițki), „Școala Antropologică Superioară” (dr. S. Covalenco, dr. S. Reabțeva) și Universitatea „T.G. Șevchenko” din Tiraspol (dr. N. Telnov).

Perioada 2007-2011 s-a remarcat pentru Centru printr-o colaborare intensă cu structurile administrației publice centrale și locale, cercetătorii științifici participând la elaborarea mai multor legi, avizând diverse legi și regulamente cu privire la știință, cultură, patrimoniul cultural, elaborând diferite documente de politici, recomandări metodologice, rapoarte și note informative tematice ce vizau strategii de dezvoltare a economiei naționale pentru Ministerul Culturii.

Cercetătorii permanent participă la promovarea rezultatelor științifice a Centrului în cadrul numeroaselor emisiuni, reportaje la Radio și TV, presa națională, lecții publice, mese rotunde etc.

Recomandare:

Diversificarea modalităților de diseminare a rezultatelor cercetărilor științifice

Concluzie:

Rezultatele la Relevanță socială corespund în linii generale criteriilor de acreditare.

Concluzie finală la RELEVANȚĂ SOCIALĂ

Transfer de cunoștințe și activitate socială: 16 de puncte din 60 posibile – 26,66%

Participări la elaborarea actelor normative etc: 15 de puncte din 25 posibile – 60%

Desemnarea informației științifice etc: 7 de puncte din 15 posibile – 46,6%

Total: 38 de puncte din 100 posibile – 38%

VII. REZULTATELE EVALUĂRII :

Comisia de acreditare conchide că rezultatele prezentate și analizate corespund în esență realității și criteriilor de evaluare și a atribuit Centrului de Arheologie a IPC AȘM următorul punctaj:

I. La capitolul CAPACITATEA INSTITUȚIONALĂ DE CERCETARE:

Personal uman: 110 de puncte din 130 posibile – 84,6%

Potențial logistic: 30 de puncte din 90 posibile – 30%

Activitatea economico-financiară: 40 de puncte din 80 posibile – 50%

Total: 180 de puncte din 300 posibile – 60%

REZULTATELE EVALUĂRII LA PROFIL:

II. PERFORMANȚĂ ȘI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAȚIONAL

II.1. Publicații în străinătate: 85 de puncte din 95 posibile – 89, 47%

II.2. Impactul internațional: 40 de puncte din 115 posibile – 34,78%

II.3. Apreciere internațională: 60 de puncte din 60 posibile – 100%

Total: 185 de puncte din 270 posibile – 68,51%

III. La capitolul CONTRIBUȚIE ȘTIINȚIFICĂ ȘI RECUNOAȘTERE NAȚIONALĂ

III.1. Publicații în țară : 34 de puncte din 55 posibile –61,81%

III.2. Impactul și relevanța științifică: 17 de puncte din 35 posibile – 48, 57%

III.3. Apreciere națională și antrenare în activități conexe cercetării: 22 de puncte din 40 posibile – 55,0%

Total: 73 de puncte din 130 posibile, ceea ce constituie 56, 15%

IV. La capitolul RELEVANȚĂ ECONOMICĂ :

IV. 1. Activitate de brevetare, licențiere etc. - 0 puncte din 50 posibile – 0%

IV.2. Transfer tehnologic 25 puncte din cele 100 posibile - 25%

IV.3. Asistență și servicii prestate – 30 din 50 posibile - 60%

Total: 55 de puncte din 200 posibile –27,5%

V. La capitolul RELEVANȚĂ SOCIALĂ

V.1. Transfer de cunoștințe și activitate socială: 16 de puncte din 60 posibile – 26,66%

V.2. Participări la elaborarea actelor normative etc.: 15 de puncte din 25 posibile –60%

V.3. Desemnarea informației științifice etc.: 7 de puncte din 15 posibile – 46,66%.

Total: 38 de puncte din 100 posibile –38%

TOTAL PUNCTE: 351 de puncte din 600 posibile – 58,5%.

R E C O M A N D Ă R I

1. finanțarea anuală din contul AȘM a cercetărilor arheologice de teren;
2. finanțarea obligatorie și în măsura convenită a editării anuale a 2 numere a „Revista Arheologică” și a 1-3 monografiilor din seria „Biblioteca de Arheologie”;
3. având în vedere numărul redus de cadre cu titlu științific de sporit numărul de locuri în doctorantură și postdoctorantură pentru colaboratorii CA;
4. de prevăzut finanțarea simpozioanelor internaționale (1 în 2-3 ani) cu întreținerea invitațiilor de prestigiu (cazare și sejur);
5. reînvierea schimbului de publicații cu instituțiile de profil din țară și străinătate - completarea bibliotecii Centrului de Arheologie prin intermediul schimbului reciproc;
6. abonarea centralizată a Ca la revistele de profil de peste hotare (lista se anexează);

7. organizarea bazei de date a Centrului de Arheologice;
8. intensificarea mediatizării publicațiilor centrului peste hotare;
9. deschiderea paginii WEB a Centrului de Arheologie;
10. îmbunătățirea dotării tehnice a IPC și prezentarea spațiului necesar pentru organizarea laboratorului de arheologie;

11. întru stimularea eficienței procesului de cercetare comisia de evaluare consideră necesar stabilirea, în bază de concurs, a salariilor de eficiență pentru cei mai productivi colaboratori al Centrului de Arheologie.

Membrii comisiei de evaluare de profil „Arheologia spațiului carpato-nistrean” propun de a recomanda Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare acreditarea Centrului de Arheologie.